

๖๕. อุตตริมนุสสรธรรมเป็นได้ทั้งโลกิยธรรมและโลกุตตรธรรม

Extraordinary Attainment Becomes both Mundane and Supramundane States

ขอน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

In Honor of the Blessed One of the Fully Enlightened One

By Nithee Siripat – Siripat.com and Academiae Network. 2016

ความสำคัญของบทความ

ความรู้ไม่เท่ากันแห่งอำนาจครอบงำแห่งกิเลสทั้งหลายอันตัวน้อยใหญ่ นั้น ทำให้ผู้ปฏิบัติธรรมจำนวนมากเกิดความฟุ้งซ่านในธรรมที่ปฏิบัติอยู่นั้น เพราะขาดประสบการณ์ในสภาวะธรรมดังกล่าวนี้มาก่อน เพราะเป็นสภาวะธรรมที่ละเอียดอ่อนขั้นสูงกว่าปกติทั่วไปอย่างประณีตดีเยี่ยมที่ไม่เคยประสบมาก่อน นั่นเอง จึงทำให้หลงภพภูมิที่ถูกต้องตามเป็นจริง นั่นคือ คิดไม่ทันกิเลส-ทมะ [“ทมะ” แปลว่า การรู้จักข่มจิตข่มใจตนเอง หมายถึง ความรักในการฝึกฝนตนเอง ความกระตือรือร้นในการเคี่ยวเจี๊ยฝึกฝนตนเอง อย่างไม่มีข้อแม้ เงื่อนไข เพื่อให้ตนเองมีทั้งความรู้ ความสามารถ และความดีเพิ่มพูนมากขึ้นทุกวัน เกิดเป็นคนต้องหมั่นปรับปรุงตนเองอยู่เรื่อยไป] เจริญภาวนาหรือมนสิการกรรมฐานน้อยเกินไปจนไม่เกิด “ปัญญาเห็นธรรมแห่งนามรูปโดยไตรลักษณ์” [ไม่ประกอบด้วยโยนิโสมนสิการสัมปทา] หรือมีละนั้น ถือปฏิบัติประพฤติด้วย “อริยมรรคมีองค์ ๘” ไม่อยู่ในแนวทางแห่งมัชฌิมาปฏิปทา เลขถูก “วิปัสสนูปกิเลส ๑๐” เล่นงานเข้าให้อย่างจัง ที่เรียกว่า “ธรรมมุชัจจ-ธัมมมุชัจจะ” หมายถึง ความฟุ้งซ่านสำคัญผิดในธรรมว่าตนได้บรรลุคุณวิเศษนั้นแล้ว ทั้งที่ยังไม่ได้บรรลุถึงจริงๆ อย่างถูกต้อง ยังอาจอยู่ในระดับโลกิยธรรมไม่ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัตินั้น ต้องให้บรรลุคุณวิเศษนั้นจริง ให้เกิดประโยชน์ในการต่อยอดวิปัสสนาภูมิจนบรรลุถึงธรรมในระดับขั้นสูงสุดแห่งโลกุตตรธรรม เพื่อความเป็นพระอรหันต์แห่งอนุพุทธะ [อรหัตตผลวิมุตติ-อนุปาทิสถิตินิพพาน] ที่เรียกว่า “อนุปาทิสถิตินิพพาน-พระอเสขะ” ด้วยประการฉะนี้.

บทความที่ ๖๕ ประจำปี ๒๕๕๕ – อุดตริมนุสสธรรมเป็นได้ทั้งโลกียธรรมและโลกุตระธรรม

สาธุชนชาวพุทธทั้งหลายไม่ควรหลงประเด็นในเรื่อง “อุดตริมนุสสธรรม” จนเกิดความฟุ้งซ่านแห่งอุทธัจจะ [Distraction] ในการบรรลุธรรมวิเศษนั้น อันบุคคลสามารถเข้าถึงได้ ด้วยอำนาจการบำเพ็ญตละหรือการเจริญภาวนา ที่บุคคลมนสิการกรรมฐานอย่างถูกต้องทุกชั้นตอน ดำเนินตามแนวทางพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเพื่อการดับทุกข์ แต่ถ้ามีความปรารถนาเป็นอย่างอื่น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์อื่น ๆ อย่างมีวาระซ่อนเร้น อาจทำให้เกิดความหลงใหลเสียดิพินเพื่อน [Confusion] เข้าไปอยู่ใต้อำนาจครอบงำแห่งไสยศาสตร์ หรือเดรัจฉานวิชา อันเป็นความรู้ไม่ได้ช่วยในการดับทุกข์แต่อย่างใดเลย ที่เป็นปรปักษ์ต่อ “วิชาแห่งอุดตริมนุสสธรรม” คือ **ความรู้แจ้ง-ความรู้วิเศษ-ความรู้ยิ่งยวด** อย่างเช่น วิชา ๑-อภิญา ๖ เป็นต้น อันเป็นเหตุให้ได้ “ญาณทัสสนะ” หมายถึง ปัญญาหยั่งรู้แห่งสัมปชัญญะและปริชาหยั่งเห็นแห่งสติที่เรียกว่า “อริยมรรค-อุดตริมนุสสธรรม” คือ ปัญญาความรู้ชัดที่อยู่เหนือธรรมทั้งหลายของมนุษย์ เช่น ปุพเพนิวาสานุสสติ-ทัฬหัจจุ-ทัฬหโสต-ปรจิตตวิชานัน [เจโตปริยญาณ] เป็นต้น ในบรรดาคุณวิเศษดังกล่าวนี้ จัดเป็นอิทธิฤทธิ์หรืออิทธิปาฏิหาริย์ คือ สามารถแสดงฤทธิ์ได้เป็นอัศจรรย์-**อิทธิวิชา** หรืออาเทศนาปาฏิหาริย์ คือ ความสามารถทายใจ บอกสภาพจิต ความคิด อุปนิสัยได้ถูกต้องเป็นอัศจรรย์-**เจโตปริยญาณ** กล่าวโดยสรุป “อุดตริมนุสสธรรม” จัดเป็นความรู้แจ้ง ความรู้วิเศษแห่งวิชา โดยเฉพาะ “วิชา ๘” ได้แก่ วิปัสสนาญาณ-มโนมยิทธิ-อิทธิวิชา-ทัฬหโสต-เจโตปริยญาณ-ปุพเพนิวาสานุสสติ-ทัฬหัจจุ-อาสวัชยญาณ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ของการปฏิบัติธรรมหรือการเจริญภาวนานั้น บุคคลพึงเข้าใจอย่างถูกต้องกับกุศลกรรมแห่งการปฏิบัติที่จะบรรลุเข้าถึงได้ตามกำลังแห่งสมณะและวิปัสสนา ที่เรียกว่า “**ธรรมนิยาม ๓**” ได้แก่ (๑) **สังขารทั้งหลาย ไม่เที่ยง** (๒) **สังขารทั้งหลาย เป็นทุกข์ด้วยแปรปรวน** (๓) **ธรรมทั้งปวง ล้วนไม่ใช่ตัวตน** ถ้าบุคคลไม่เกิดปัญญาเห็นธรรม สภาวธรรม หรือนามรูปแห่งขั้น ๕ ตามสามัญลักษณะทั้ง ๓ โดยไตรลักษณ์ ได้แก่ อนิจจานุปัสสนา-ทุกขานุปัสสนา-อนัตตานุปัสสนา แล้วนั้น จิตย่อมไม่ปราศจากนิวรณ์ ไม่ใช่จิตดั้งเดิมหรือจิตประภัสสร ย่อมเกิดความฟุ้งซ่าน และมีสติพินเพื่อน เลอะเลือนในธรรมทั้งหลาย เกิดความสำคัญผิดในธรรม [ธรรมมุขัจจะ-ธัมมุตถัจจะ] เนื่องจากอิทธิพลของวิปัสสนูปกิเลสในวิปัสสนาภูมิ เพราะมีวิปัสสนาญาณอ่อนแอ [ตรุณวิปัสสนา] ไม่เกิดปัญญาลึกซึ่งถูกต้องในไตรลักษณ์อย่างถ่องแท้จึงวิปลาสในนิมิตโดยวิปริต โดยไปหลงภพภูมิอยู่ใน “**อุปกิเลสแห่งวิปัสสนา-วิปัสสนูปกิเลส ๑๐**” [อุท্থัพพยานุปัสสนาญาณ ข้อ ๑ ในวิปัสสนาญาณ ๕] ได้แก่ โสภาส-ญาณ-ปีติ-ปีสัทธา-สุข-อริโมกษ์-ปีคคาหะ-อุปัทธาน-อุเบกขา-นิกันติ โดยคุณวิเศษเหล่านี้ ยังอยู่ในฝ่ายวิปัสสนาได้เพียงแต่ “**โลกียญาณ**” นอกนั้น เป็นคุณวิเศษหรือคุณสมบัติอาการแห่งสมณะ เพราะฉะนั้น ปัญญาหยั่งรู้ [ญาณ] ต้องรู้จริงประจักษ์แจ้งในสัจธรรมแห่งนามรูปโดยไตรลักษณ์ ที่ประมวลผลด้วย “**อริยสัจ ๔-ปฏิจางมุปบาท ๑๒-ปฏิจางมุปปັນนธรรม ๖**” เพื่อเข้าใจอย่างถูกต้องด้วย “**สัมมาทิฐิ**” ในอุปาทานขั้นทั้งหลายแห่งสังสารทุกข์ ได้แก่ ขั้น ๕-อายตนะ ๑๒-ธาตุ ๑๘-อินทรี ๒๒ เมื่อรวมกัน เรียกว่า “**วิปัสสนาภูมิ-ปัญญาภูมิ**” ซึ่งทำหน้าที่

เป็น หลักกรรม ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และ ข้อสมมติฐาน ตามหลักมัชฌิมาปฏิปทา ที่ต้องดำเนินตามแนวทางปฏิบัติด้วย “อริยมรรคมีองค์ ๘” นั่นเอง เพราะฉะนั้น บุคคลผู้ไม่สามารถบรรลุเข้าถึงความรู้คมชัดแห่งอภิญญาได้ ก็ย่อมไม่สามารถตรัสรู้แห่งสัมโพธิะ-อัสวัภษะ ได้ และภาวะไร้กิเลสและทุกข์แล้วแห่งนิพพาน ตามลำดับ ดังนั้น การกล่าวอ้างถึงการบรรลุคุณวิเศษโดยไม่ควร จึงถือเป็นเรื่องไม่สมควรในหมู่ผู้ปฏิบัติธรรม ที่เรียกว่า “อวดอุตริมนุสสธรรม” [ถึงขั้นต้องอาบัติปาราชิกสำหรับสมณะ] เพราะผู้รู้ในอริยบุคคลย่อมสามารถรู้เห็นคุณวิเศษในบุคคลนั้นๆ ด้วยการพิจารณาไตร่ตรองใน “กรรม ๓” หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรม ได้แก่ กายกรรม-วจีกรรม-มโนกรรม เพราะการบรรลุธรรมวิเศษดังกล่าวนั้น วิญญูชนผู้รู้ย่อมรู้ประจักษ์แจ้งเฉพาะตน ไม่จำเป็นต้องป่าวประกาศในสาธารณะแต่อย่างใดเลย เพราะเป็นอาการจิตฟุ้งซ่านสำคัญผิดในธรรมวิเศษด้วยอาการเสียดสีโดยฟันเฟืองนั่นเอง คือ “กลองจัญไรไม่ตีมันดังขึ้นเอง” อันตรายมากสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม ผู้รู้เขาพิจารณาที่กระทำหรือพฤติกรรม [จริยา] ของเหล่าผู้บรรลุธรรมด้วยกัน ว่าท่านทั้งหลายอยู่ในขั้นไหน ฉะนั้น ในการกล่าว “อวดอุตริมนุสสธรรม-อริคมธรรม” นั้น เกิดจากอำนาจครอบงำของกิเลสใน “ปัญญาธรรม” ทั้ง ๓ ข้อ ได้แก่ ตัณหา-ทิฏฐิ-มานะ ที่บุคคลไม่สามารถข่มระงับดับกิเลสอย่างละเอียดเหล่านี้ได้ ด้วยกำลังแห่งสมณะและวิปัสสนา คือ บกพร่องมนสิการกรรมฐานอยู่เนืองๆ เป็นนิคัธ และไม่ประกอบด้วยสติสัมปชัญญะโดยความประมาทในการใช้ปัญญาและเหตุผล ไม่ประพฤติปฏิบัติอยู่ในอาณัติแห่งการเจริญภาวนาอย่างแท้จริง เลยส่งผลอกุศลกรรมให้คิดใหญ่โอ้อวดว่าได้บรรลุคุณวิเศษแล้ว ไม่ว่าจะเข้าถึงได้จริงหรือไม่จริงก็ตาม ก็ไม่อยู่ในฐานทั้งสิ้นเป็นอคิตแห่งฐานะสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติธรรมให้คำนึงถึงฤทธิ์เฉพาะชื่อ “อนุสาสนปาฏิหาริย์” ดีกว่า คือ การนำพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเข้ามาใส่ตน ดำเนินตามแนวทางปฏิบัติต่างๆ จนเกิดผลเห็นผลตามนั้นจริงๆ ซึ่งรู้ได้เฉพาะตน แล้วสำรวจระวางในธรรมนั้น ให้สมบูรณ์บริบูรณ์ และให้พอกพูนไพบลูย์ด้วยธรรมอื่นๆ ขึ้นไป ไม่จำเป็นต้องประกาศสัมพันธ์ต่อสาธารณะ เพราะเป็นการหลอกลวงอันเยียมดีแล้ว ไม่ควรเหลือความกังวลวิตกจริตใดๆ อีกต่อไป เนื่องจาก “จิตกลายเป็นพุทธะแล้ว” เพราะฉะนั้น การหมกมุ่นอยู่กับการอวดอุตริมนุสสธรรมนั้น เป็นเรื่องของผู้ยังไม่หลุดพ้นจาก “สังสารวัฏฏ์” ยังไม่ใช่เรื่องของพระอริยเจ้าท่านสรรเสริญเลย เป็นเรื่องการโอ้อวด-สาถะยยะ และการแข่งดี-สารัมภะ จนถึงความมัวเมา-มทะ กับความประมาท-ปมาทะ ทั้งหลายทั้งปวง ดังได้บรรยายมาข้างต้น ก็เพื่อให้เจริญปัญญาให้เห็นว่า “ธรรมทั้งปวงล้วนเป็นอนัตตาทั้งสิ้น” เพื่อถอนอัตตาทิณเวสแห่งอุปาทานขั้นทั้งหลายอันเป็นทุกข์ทั้งปวง นั่นเอง ฉะนั้น การปฏิบัติธรรมในขั้นสูงสุดของพระพุทธศาสนานั้น คือ “การรู้เห็นธรรมทั้งหลายไม่ใช่ตัวตน” เป็นความว่างเปล่า เป็นอนัตตา เป็นสุญญตา แต่ไม่เป็นความขาดสูญสิ้นไปหรือความหมดสิ้นไปไม่มีอะไรเหลือแบบของสิ่งไม่มีชีวิต เพราะการดับชีวิตละสังขารของพระอริยเจ้านั้น คือ “พระนิพพานแห่งอมตธรรม” นั่นเอง.

